

Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter enligt strafftidslagen

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2012/13:176 Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter enligt strafftidslagen.

Regeringen får inte utan stöd i ett bemyndigande från riksdagen meddela föreskrifter som innebär åligganden för kommuner, landsting eller enskilda. Eftersom ett sådant bemyndigande behövs i lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. föreslås i propositionen att riksdagen bemyndigar regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vissa skyldigheter för kommuner, landsting och enskilda. Bemyndigandet föreslås avse föreskrifter om skyldigheter dels att vidta åtgärder i anslutning till att en nöjdförklaring – där den dömde medger att domen får verkställas – får lämnas, dels att lämna uppgifter om verkställighet av dom i vissa fall.

Regeringen föreslår också en ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen, och utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Bemyndigande att meddela föreskrifter enligt strafftidslagen	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Bemyndigande att meddela föreskrifter enligt strafftidslagen

Riksdagen antar

1. lag om ändring i lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.,
2. lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:176 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 17 oktober 2013

På justitieutskottets vägnar

Morgan Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Morgan Johansson (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Johan Pehrson (FP), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Maria Ferm (MP), Richard Jomshof (SD), Lena Olsson (V), Mattias Jonsson (S), Pia Hallström (M), Anton Abele (M) och Stefan Svanström (KD).

Redogörelse för ärendet

I proposition 2012/13:176 Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter enligt strafftidslagen föreslår regeringen att riksdagen i lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. ska bemyndiga regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela vissa föreskrifter.

I propositionen föreslås också en ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård. Det rör sig om en följdändring som borde ha gjorts i samband med införandet av häkteslagen (2010:611), som trädde i kraft den 1 april 2011 och ersatte den tidigare lagen (1976:371) om behandlingen av häktade och anhållna m.fl., men som då förbisågs.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har såvitt avser förslaget till ändring i lagen om beräkning av strafftid m.m. granskats av Lagrådet, som lämnat förslaget utan erinran. Mot bakgrund av att förslaget till ändring i lagen om rättspsykiatrisk vård författningstekniskt och även i övrigt är av enkel beskaffenhet har regeringen gjort bedömningen att Lagrådets synpunkter på detta förslag inte behöver inhämtas.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Bemyndigande att meddela föreskrifter enligt strafftidslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Propositionen

Propositionen innehåller förslag till ändringar i lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. och i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård. Regeringen föreslår att ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela vissa föreskrifter om skyldigheter för kommuner, landsting och enskilda förs in i lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. Bemyndigandet avser föreskrifter om att vidta åtgärder i anslutning till att en nöjdförklaring får lämnas och om att lämna uppgifter om verkställighet av dom i vissa fall.

Föreskrifterna i 2–3 §§ förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m. (strafftidsförordningen) är formulerade som skyldigheter för den som får ta emot en nöjdförklaring. Regeringen kan inom ramen för sin restkompetens föreskriva vad som åligger de statliga myndigheter som tar emot nöjdförklaringar. När det gäller icke-statliga subjekt förhåller det sig inte på samma vis. Regeringen kan inte utan stöd i ett bemyndigande från riksdagen meddela föreskrifter som innebär åligganden för kommunerna eller landstingen (8 kap. 2 och 3 §§ regeringsformen). Något sådant bemyndigande har inte getts.

Detsamma gäller uppgiftsskyldigheten enligt 7 § första stycket strafftidsförordningen, eftersom den inte riktar sig enbart till myndigheter utan även till vårdinrättningar och rättspsykiatriska undersökningsenheter där staten inte är eller måste vara huvudman. Eftersom regeringen inte har någon självständig rätt att föreskriva vad som åligger dessa icke-statliga verksamheter kan inte heller någon sådan rätt tillkomma Kriminalvården.

Medan regeringen alltså redan i dag har möjlighet att meddela åligganden i detta avseende såvitt avser exempelvis Kriminalvården och Statens institutionsstyrelse, saknas det däremot stöd för regeringen att meddela föreskrifter i strafftidsförordningen som innebär åligganden för kommuner, landsting och andra icke-statliga subjekt. Samtidigt behövs regler som ålägger befattningshavare vid dessa subjekt samma skyldigheter i samband med nöjdförklaring som gäller för Kriminalvården och Statens institutionsstyrelse. Detsamma gäller den uppgiftsskyldighet som avser verkställighet av dom i vissa fall. Lagstiftningen bör därför ändras så att dessa syften tillgodoses.

I propositionen föreslås också, som anförts ovan, en ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård. I samband med införandet av häkteslagen (2010:611), som trädde i kraft den 1 april 2011 och ersatte den tidigare lagen (1976:371) om behandlingen av häktade och anhållna m.fl., förbisågs att en följdändring borde ha gjorts i lagen om rättspsykiatrisk vård.

Utskottets ställningstagande

Propositionen har inte lett till något motionsyrkande eller några andra invändningar under utskottsbehandlingen. Utskottet finner att regeringens lagförslag är ändamålsenligt utformade och bör antas.

Med detta föreslår utskottet att riksdagen antar de lagförslag som läggs fram i propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2012/13:176 Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter enligt strafftidslagen:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. ska införas en ny paragraf, 34 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

34 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheter för kommuner, landsting och enskilda att

1. vidta åtgärder i anslutning till att en nöjdförklaring får lämnas, och

2. lämna de uppgifter med anledning av verkställighet av dom som behövs enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård

Härigenom föreskrivs att 26 § lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 §¹

Chefsöverläkaren ska se till att en patient som vårdas enligt denna lag, så snart patientens tillstånd tillåter, genom en individuellt anpassad information upplyses om sin rätt att få en stödperson.

När rättspsykiatrisk vård i fall som avses i 1 § andra stycket 1 har påbörjats eller upphört, ska chefsöverläkaren snarast underrätta vederbörande nämnd enligt lagen (1998:1656) om patientnämndsverksamhet m.m. om att så har skett. Nämnden ska i fall som avses i 4 § underrättas när patienten enligt 18 § första stycket 3 har överklagat ett beslut av chefsöverläkaren om att den rättspsykiatriska vården inte ska upphöra, liksom när vården efter överklagandet har upphört.

Föreskrifterna om stödperson i 30–31 a §§ lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård gäller i tillämpliga delar vid rättspsykiatrisk vård. Föreskriften i 30 § tredje stycket andra meningen nämnda lag om rätt för stödpersonen att besöka patienten på vårdinrättningen gäller dock bara i den mån det inte möter hinder på grund av inskränkningar i patientens rätt att ta emot besök som har beslutats med stöd av 8 § tredje stycket denna lag eller 16 § lagen (1976:371) om behandlingen av häktade och anhållna m.fl.

Föreskrifterna om stödperson i 30–31 a §§ lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård gäller i tillämpliga delar vid rättspsykiatrisk vård. Föreskriften i 30 § tredje stycket andra meningen nämnda lag om rätt för stödpersonen att besöka patienten på vårdinrättningen gäller dock bara i den mån det inte möter hinder på grund av inskränkningar i patientens rätt att ta emot besök som har beslutats med stöd av 8 § tredje stycket denna lag eller 6 kap. 1–3 §§ häkteslagen (2010:611).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

¹ Senaste lydelse 2008:416.